

Pericopa Lech Lecha - Avraam și Lot [anul 5782]

La începutul acestei pericopei Avraam a primit porunca: „[Pleacă din țara ta, din ținutul tău de baștină, din casa tatălui tău](#)” (Geneza 12:1). Pleacă – singur. Spre deosebire de prima drumeție în care a plecat toată familia largă în frunte cu Terah spre Canaan (Geneza 11:31), acum Avraam a primit porunca să continue singur drumul doar cu familia lui apropiată. Oare de ce îl ia cu el pe Lot, fiul fratelui său decedat, aparent contra poruncii primite? Răspunsul învățaților evrei apare în numeroase cărți, de exemplu în midrașul Bereșit Raba 41:8. De fapt găsim deja în Tora o aluzie: Sarai, soția lui Avraam era stearpă și „nu avea copii” (Geneza 11:30). Atunci cum se va îndeplini promisiunea că un neam mare va ieși din el (Geneza 12:2)? Așa că Avraam l-a luat cu el pe nepotul lui mai tânăr care nu are o familie a lui după ce a murit tatăl său pentru orice caz dacă va avea nevoie de seminție.

Avraam încă nu ajunsese la culmea siguranței lui în Kadoș Baruch Hu. La porunca „Pleacă” s-a adăugat o promisiune de o binecuvântare uriașă (Geneza 12:2-3). Din cauză că Avraam nu a îndeplinit cu rigurozitate absolută porunca Domnului luând cu el și pe nepotul său, a dăunat binecuvântării și a venit pedeapsa prin oprirea ploilor. Așa s-a ajuns la „Și a fost foamete în țară” (Geneza 12:10), iar această foamete îl scoate pe Avraam din țara făgăduinței, din Canaan. Pedeapsa vine să repare cusurul. Din cauză că Sarai fiind stearpă era pricina cusurului în credință, ea este și pricina reparării. În urma aducerii ei surprinzătoare în casa faraonului, Avraam câștigă o serie de avantaje și fiind printre favoriții faraonului se îmbogățește drastic (Geneza 12:16; 13:2). Lot care i s-a alăturat se îmbogățește și el (Geneza 13:5). Și această îmbogățire vine să repare cusurul, adică să-l despartă pe Lot de Avraam. Înainte de a se îmbogăți, pășunile din Iehuda și Șomron erau de ajuns pentru turmele amândurora, dar acum după ce s-au îmbogățit nu mai sunt de ajuns cât sunt ei împreună.

În capitolul 13 este descrisă despărțirea lor. Avraam propune să se despartă în direcții opuse, unul la dreapta iar celălalt la stânga (Geneza 13:9). El se referă ca unul să ia partea de nord, iar celălalt partea de sud. Deocamdată este o împărțire locală, între Șichem (Nablus) și Beer Șeva. Unul va lua jumătatea de nord, iar celălalt jumătatea de sud. Însă Lot gândește altfel. El s-a îmbogățit în Egiptul îmbelșugat în apă, așa că el își pune nădejdea în partea inferioară a Iordanului, numită „Kikar Haiarden”, despre care el spune „Toată câmpia Iordanului era bine udată, ca grădina Eden, ca țara Egiptului (Geneza 13:10). El călătorește spre est cu turmele lui, iar Avraam rămâne la poalele munților. Încetul cu încetul ei se despart din toate punctele de vedere; Lot părăsește axa destinului său pentru lăcomie și corturile lui ajung până în Sdom (Geneza 13:12). Deocamdată nu locuiește în interiorul orașului. Îndepărtându-se de unchiul său, nici nu-i pasă că el se apropie de Sdom al cărui locuitori erau „răi și păcătoși înaintea Domnului din cale-afară” (Geneza 13:13). După ce s-a despărțit Lot de Avraam, Domnul îi spune „Ridică-ți ochii și privește ... spre miază-noapte și spre miazăzi, spre răsărit și spre apus”. Include răsăritul unde s-a așezat Lot. Și apoi îi promite „căci tot pământul pe care îl vezi ție ți-l voi da și seminției tale în veac” (Geneza 13:14-15). În continuare „Scoală, cutreieră țara de-a lungul și de-a latul ei (Geneza 13:17). El cutreieră țara fără Lot care între timp s-a așezat în câmpia Iordanului.

În capitolul 14 ne este povestit despre războiul cu cei patru regi care veniseră să cucerească țara Canaan (am scris un articol aparte). Din acest război, Avraam iese învingător și urcă încă o treaptă pe nivelul credinței și a siguranței în Dumnezeu. Lot a intrat prima oară în cadrul vieții lui Avraam când a apărut problema de seminție a continuității. Așa apare Lot a doua oară când această problemă este rezolvată după nașterea lui Ițhak. Îngerii care aduc Sarei vestea despre viitoarea naștere a lui Ițhak, își continuă drumul spre Sdom ca să o distrugă și să-l salveze pe Lot. Parcă i-am vedea pe cei doi față în față: Avraam care se întărește în credință zilnic și își câștigă răsplata printr-un moștenitor din seminția lui, iar Lot care s-a apropiat de oamenii din Sdom nu din răutate, ci din

lăcomie și comoditate. Noi citim că „Lot ședea la poarta Sodomei” (Geneza 19:1), adică el aparținea bătrânilor și oamenilor cei mai respectați. Dar el nu este ca ei. El primește cu drag oaspeți ca și Avraam. El nu participă la violurile și răpirile desfășurate de sodomiți oaspeților lor. Din contră, el este gata să le ia apărarea, chiar și cu prețul integrității fetelor lui – o propunere pe care sodomiții o refuză. Cel care s-a despărțit de Avraam și se bagă în Sdom, chiar dacă vrea să păstreze principiile și morala casei lui Avraam, este aspirat contra voinței sale de acest „sodomism”. Lui Lot i se întâmplă una după alta și contra voinței sale: când ginerii lui îl umilesc crezând că el glumește (Geneza 19:14), când soției sale sodomită îi era greu să se despartă de proprietatea și de orașul ei, se uită înapoi chiar dacă i s-a interzis și se transformă într-un stâlp de sare (Geneza 19:26). Chiar și Lot însuși căruia îi este greu să se despartă de bunuri și de oraș până când îngerii au fost obligați să-l scoată cu forța (Geneza 19:16). Aceeași idee se repetă și în ultimul tablou din povestea lui Lot: cele două fiice ale lui pe care Lot le-a lăsat în izbeliștea sodomiților și care au scăpat din ghearele lor cu chiu și vai, până la urmă provoacă un fapt de incest cu tatăl lor. Și iarăși se pune întrebarea dacă acest fapt este un gest de înșelare și incest sau un act eroic pentru continuarea seminției, precum a fost furtul seminței lui Iuda de Tamar (Geneza 38). Înțelepții noștri au fost împărțiți în această problemă. Cu un singur lucru au fost de acord toți: oricine se încurcă cu sodomismul, este și absorbit în fapte de incest.

Fiii lui Lot sunt pătați de incest după cum se vede și din numele lor – Moav și Amon (Geneza 19:37-38) spre deosebire de moștenitorii binecuvântați ai lui Avraam. Și numele lui „Lot” înseamnă în limba aramaică „blestemat”, spre deosebire de [Avraam care înseamnă binecuvântat](#).